

ת"פ 26187/06/14 - מדינת ישראל נגד יעקב דבול, יוסף דבול

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 26187-06-14 מדינת ישראל נ' דבול ואח'

לפני
בעניין: כבוד השופט מרדכי כדורי, סגן הנשיא
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. יעקב דבול
2. יוסף דבול

הנאשמים

גזר דין

הרקע:

1. הנאשמים הורשעו, על פי הודאתם שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בעבירות אלימות. נאשם 1 הורשע בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיף 382(א) לחוק העונשין תשל"ז - 1977, ונאשם מספר 2 הורשע בעבירה של תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק האמור.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 16/2/2013 התגלע ויכוח בין הנאשמים לבין א' ב' ג' (להלן: "המתלונן") בנוגע לשימוש בחניה. המתלונן יצא מביתו והחל לצלם את נאשם 1 בסמוך לרכבו בחניית הבניין. נאשם 1 ניגש למתלונן, שאל אותו האם הוא רוצה מכות ומיד היכה בפניו במכת אגרוף. נאשם 2 הצטרף מיד לנאשם 1, תפס את המתלונן מאחור ובעט בו. המתלונן, שקודם לכן לא הגיב למעשיו של נאשם 1, הרים את ידו כדי להתגונן, ובשלב זה בעט בו נאשם 2 בצלעותיו. כתוצאה ממעשיהם של הנאשמים נפל מכשיר הטלפון הסלולרי של המתלונן מידו. כאשר הוא התכופף להרימו, בעטו בו הנאשמים בפניו.

כתוצאה ממעשיו של הנאשם 1 נגרמו למתלונן המטומות בפניו וסימני חבלה בשפתו.

תמצית טיעוני הצדדים:

2. המאשימה מבקשת להטיל על נאשם 1 עונש מאסר למשך 6 חודשים שירוצה בדרך של עבודות שירות, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי למתלונן. על נאשם 2 מבקשת המאשימה להטיל צו של"צ נרחב, מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן, ולהותיר את הרשעתו בעינה.

לטענת המאשימה, מתחם העונש ההולם למעשיו של נאשם 1 נע בין מספר חודשי מאסר לבין 18 חודשי מאסר בפועל, ומתחם הענישה למעשיו של נאשם 2 נע בין מאסר על תנאי לבין 18 חודשי מאסר בפועל.

בטיעוניה לעונש הפנתה המאשימה לכך שנאשם 1 תקף את המתלונן על רקע שימוש בדרך - ויכוח על מקום חניה. המאשימה הוסיפה ופירטה, ברוב הגינותה, כי נאשם 2 הגיע למקום לאחר שאחיו, נאשם 1, היכה את המתלונן בפניו, והתערב בקטטה מתוך חשש לאחיו ועל מנת לסייע לו.

המאשימה טענה עוד כי הנאשמים פגעו במעשיהם בערכים המוגנים של שלמות גוף האדם, מניעת אלימות בכלל, ואלימות בכביש ועל רקע שימוש בדרך במיוחד.

מדובר, כך טענה, במעשה אלימות חמור וברוטאלי שבוצע על ידי נאשם 1, המצדיק ברגיל הטלת עונש מאסר בפועל ממש לתקופה ארוכה. ברם לנוכח עברו הפלילי הנקי, נטילת האחריות על ידו ונסיבותיו האישיות, ובכלל זאת מחלת האפילפסיה ממנה הוא סובל בעקבות תאונת דרכים בה היה מעורב, היא אינה עותרת לעונש זה.

המאשימה מכירה בכך שחלקו של נאשם 2 באירוע נמוך מחלקו של נאשם 1. היא ציינה כי לא הוא זה שגרם לחבלות בגופו של המתלונן, וכי הוא התערב באירוע בכוונה לסייע לאחיו. יחד עם זאת, היה עליו לסייע בדרך של הפסקת האלימות, ולא בדרך של תקיפת המתלונן.

לדברי המאשימה, היא נמנעת מלבקש להטיל על נאשם 2 עונש מאסר בפועל לנוכח התסקיר החיובי שנערך בעניינו, האחריות שנטל על מעשיו והחרטה שהביע עליהם. אולם, לעמדתה, אין לבטל את הרשעתו. לעניין זה ציינה כי לא הוצגה אסמכתא לכך שהרשעתו תמנע את קליטתו בשירות קבע בצה"ל, וכי אין להניח שהרשעתו בעבירה שבוצעה טרם גיוסו אכן תסכל את שילובו בצבא הקבע. בנוסף טענה כי לא ניתן להימנע מהרשעה בעבירת אלימות המבוצעת על רקע שימוש בדרך.

3. ההגנה מצידה ביקשה לאמץ את המלצת שירות המבחן, להטיל על נאשם 1 צו של"צ לצד מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן, לבטל את הרשעתו של נאשם 2 ולהטיל עליו צו של"צ ופיצוי למתלונן.

בטיעוניה לעונש הדגישה הסניגורית את כלל הענישה האינדיווידואלית, לפיו על בית המשפט לבחון את עניינו של כל נאשם ונאשם על סמך הנסיבות הקונקרטיות. מבלי להקל ראש במעשיהם של הנאשמים, הסניגורית טענה כי הם לקחו אחריות על מעשיהם והודו בהזדמנות הראשונה. עוד ציינה כי כתב האישום תוקן באופן משמעותי, כי התסקירים שנערכו בעניינם של הנאשמים הינם מקיפים וחיוביים, כי חלף פרק זמן רב מאז האירוע וכי במהלכו לא נפתחו נגדם תיקים נוספים. עוד הפנתה הסניגורית למצבו הרפואי של נאשם 1, ולנסיבותיו האישיות המפורטות בתסקיר שירות המבחן.

אשר לנאשם 2 ציינה ההגנה כי הוא היה בן 19 בעת האירוע, וכי אם לא תבוטל הרשעתו הוא לא ישולב בשירות קבע בצה"ל. ברשות בית המשפט הגישה ההגנה לאחר טיעוניה מכתב מאת מפקדו של נאשם 2, לפיו הוא שירת שירות חובה "בצורה בולטת לחיוב תוך מתן דוגמא אישית לכלל החיילים והנהגים בגדוד", ואף נבחר כמצטיין מג"ד בשל שירות ומצוינות. עוד נרשם במכתב כי נאשם 2 מיועד להיקלט לשירות בצבא הקבע, בתנאי שלא יורשע בפלילים.

נאשם 1 הביע צער על מעשיו, וטען כי מדובר באירוע בודד ולא שגרתי וכי הוא נקלט בעבודה לאחר שנים רבות.

נאשם 2 טען כי מדובר בתקרית ילדותית אשר התרחשה בטרם הבין את עובדות החיים. גם הוא הביע צער על מעשיו, ונטל עליהם אחריות.

תסקירי שירות המבחן:

4. בתסקיר שערך שירות המבחן בעניינו של נאשם 1 פורטו נסיבותיו האישיות, הרפואיות, המשפחתיות והתעסוקתיות. שירות המבחן ציין כי הוצגו לפניו מסמכים רפואיים מהם עולה כי הוא סובל מאירועים רפואיים משמעותיים הפורצים מספר פעמים ביום. שירות המבחן מצא כי מצבו הבריאותי של הנאשם משפיע גם על מצבו הרגשי והחברתי, ומקשה עליו ביצירת קשרים בינאישיים משמעותיים.

עוד ציין שירות המבחן כי עברו של הנאשם נקי, הוא מודה בביצוע העבירה, נוטל אחריות על מעשיו, מבטא עליהם חרטה, מכיר בפסול שבהתנהגותו, מגלה יכולת אמפטית ביחס למתלונן ונכונות לפצותו. יחד עם זאת, הוא מתקשה להתבונן באופן ביקורתי על מעשיו ולהסביר את המניעים לתגובתו האלימה.

שירות המבחן מעריך כי קיימת רמת סיכון נמוכה למעורבות חוזרת של הנאשם בהתנהגות אלימה, וכי אם הוא יפעל באופן אלים חומרת הפגיעה צפויה להיות נמוכה. עם זאת התרשם שירות המבחן כי מצבו של הנאשם מורכב, וכי התערבות טיפולית תסייע להפחית עוד את רמת הסיכון. ברם, הנאשם שלל צורך טיפולי, ולכן נמנע שירות המבחן מלהמליץ על העמדתו בצו מבחן.

בסופו של דבר, נוכח מורכבות מצבו הבריאותי והרגשי של הנאשם, המליץ שירות המבחן להטיל עליו ענישה חינוכית שיקומית של של"צ, בצירוף מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן. בשל חומרת העבירה ובהיעדר פגיעה קונקרטית בעיסוקו, נמנע שירות המבחן מלהמליץ על ביטול הרשעתו.

5. התסקיר שנערך בעניינו של נאשם 2 מעלה כי מדובר באדם צעיר, בן 23, העובד מזה כשנה כנהג משאית ומיועד להשתלב בשירות קבע, בכפוף לתוצאות ההליך הפלילי. הנאשם נעדר עבר פלילי, הביע צער על מעשיו ועל הפגיעה במתלונן, חווה תחושת כישלון בשל התנהגותו וטען כי פעל מתוך תחושת לחץ, בשל דאגה לאחיו הסובל מקשיים בריאותיים ומטופל תרופתית.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם גדל ברקע קשה, ללא גורמי תמיכה והכוונה משמעותיים. למרות זאת הוא הצליח לנתב עצמו למסלול חיים תקין ומבטא שאיפות נורמטיביות לעתיד. עוד התרשם שירות המבחן כי האירוע אינו מאפיין את התנהלותו של הנאשם, כי רמת הסיכון להתנהלות אלימה שלו בעתיד הינה נמוכה, וכי תוצאת האלימות צפויה להיות נמוכה אף היא.

שירות המבחן מצא כי הרשעת הנאשם עלולה לפגוע באופן קונקרטי בעתידו, בתפקודו התעסוקתי ובתחומי פעילותו בעתיד. לאור זאת, ומאחר שהנאשם צעיר ללא עבר פלילי, המכיר בחומרת מעשיו והערכת הסיכון בעניינו נמוכה, המליץ שירות המבחן לבטל את הרשעתו ולהטיל עליו צו של"צ ופיצוי למתלונן.

דין ומסקנות

6. הכלל הוא כי אם הוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם. רק בנסיבות יוצאות דופן, בהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה בדין לבין חומרתה של העבירה, ניתן להימנע מהרשעה (ר"ע 432/85 **רומנו נ' מדינת ישראל** 21/8/1985). בהלכה הפסוקה נקבע כי ביהמ"ש רשאי שלא להרשיע נאשם בכפוף להתקיימותם של שני תנאים מצטברים: א. על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקומו. ב. סוג העבירה מאפשר לוותר באותו מקרה מסוים על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים (ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל** פ"ד נב(3) 337, 342). עוד נקבע כי יש להצביע על נזק מוחשי וקונקרטי העלול להיגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו, וכי אין די באפשרויות תיאורטיות, לפיהן עלול להיגרם לו נזק כלשהו בעתיד (רע"פ 9118/12 **פריגין נ' מדינת ישראל** 1/1/2013).

כפי שיפורט להלן, מתקיימות בעניינו של אשם 2 אותן נסיבות יוצאות דופן המצדיקות לבטל את הרשעתו, ומתקיימים התנאים שנקבעו בפסיקה כתנאי לכך.

ראשית, הוכח במידה מספיקה כי הרשעת הנאשם תפגע פגיעה קונקרטית בשיקומו. כאמור, הנאשם הצליח לנתב את עצמו למסלול חיים תקין, למרות שגדל ברקע לא פשוט, ללא גורמי תמיכה והכוונה משמעותיים. הוא שירת שירות חובה בצה"ל תוך ששימש דוגמא ומופת, ואף נבחר למצטיין גדודי. על רקע זה הביע מפקדו תקווה כי הוא יחזור וייקלט בצה"ל כנגד, אולם הדבר יעשה בתנאי שלא יורשע בדין. הוכח אם כן כי הנאשם ייקלט לשורות צבא הקבע רק אם תבוטל הרשעתו. אין זה אלא ברור כי אם תידחה האפשרות העומדת לנאשם לשרת בקבע ייערם קושי נוסף על תפקודו התקין, תכבד עליו האפשרות להמשיך ולהתגבר על הרקע הקשה ממנו צמח ויעמוד רועץ לשאיפתו לנהל אורח חיים נורמטיבי. מדובר אפוא בחשש ממשי, ולא תיאורטי בלבד, כי הרשעתו של הנאשם תגרום לפגיעה חמורה בשיקומו.

שנית, מעשה העבירה שביצע הנאשם, בנסיבות המקרה הספציפיות, מאפשר לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע פגיעה מהותית בשיקולי הענישה האחרים. הנאשם לא גרם למתלונן חבלה של ממש, כך שמעשיו אינם עומדים ברף גבוה יחסי של מעשי האלימות. בנוסף, כפי שעולה מטיעוני המאשימה לעונש ומתסקיר שירות המבחן, הוא

לא פעל בשל סכסוך על שימוש בדרך, אלא מתוך דאגה לאחיו שנסיבותיו הרפואיות אינן פשוטות כלל, לאחר שהבחין שהוא מעורב בקטטה, ועל מנת לסייע לו. כמו כן, במועד האירוע טרם מלאו לנאשם 19 שנה. מתסקיר שירות המבחן בעניינו עולה כי מדובר באירוע נקודתי וחריג, שאינו מאפיין את אורחות חייו. ואכן, במהלך השנים שחלפו מאז האירוע הנאשם בגר, התגייס לשירות חובה בצה"ל, הצטיין מאוד בשירותו, השתחרר מצה"ל, נקלט בעבודה כנהג ולא הסתבך שוב בפלילים.

סבורני אפוא כי יש הצדקה לביטול הרשעתו של נאשם 2.

7. יצוין שבמועד הכרעת הדין ביקשה הסגורית כי שירות המבחן יתייחס בתסקירו גם לסוגיית ביטול הרשעתו של נאשם 1. אולם, מאחר שבטיעוניה לעונש ההגנה זנחה את טענותיה בעניין, אין צורך להידרש לכך. עם זאת אציין, בקצרה וברמז, כי טוב עשתה ההגנה בכך שנמנעה מלעתור לביטול ההרשעה של נאשם 1. בהיעדר פגיעה קונקרטית בשיקומו, לנוכח חומרת מעשיו ובנסיבות בהן גם שירות המבחן אינו ממליץ על כך, אין מקום לביטול הרשעתו.

8. תקיפתו של אדם פוגעת בשלמות גופו, בביטחונו האישי, בכבודו ובחרותו. תקיפה המבוצעת על רקע שימוש בדרך פוגעת בנוסף גם באפשרות העומדת לציבור לעשות שימוש בטוח בדרך, ופוגעת בביטחונו ובשלמות נפשו.

עובדות כתב האישום והעובדות הנוספות המוסכמות על הצדדים מלמדות כי הנאשמים לא פעלו לאחר תכנון מראש, אלא בעקבות ויכוח נקודתי, כאשר נאשם מס' 2 ביצע את מעשיו, כאמור, לאחר שהבחין כי אחיו מעורב בקטטה ועל מנת לסייע לו.

חלקו היחסי של נאשם מס' 2 נמוך באופן משמעותי מחלקו של נאשם 1. כאמור, הוא לא גרם לחבלה חמורה למתלונן, ומעשיו באו לשם סיוע לאחיו, שמצבו הרפואי אינו פשוט.

תקיפתו של אדם באגרוף ובבעיטות עלולה לגרום לו לנזקי גוף קשים ביותר. במיוחד מועצמת הסכנה כאשר מכת האגרוף והבעיטות מופנות בחלקן לפניו של קורבן העבירה. הנזק שנגרם למתלונן בפועל, המטומות וסימני חבלה, מגלה כי הסיכון התממש באופן חלקי בלבד.

לאור האמור, ובהתחשב במדיניות הענישה הנהוגה (ראו: רע"פ 694/09 לוי נ' מדינת ישראל 3/6/2009, רע"פ 1749/13 דשן נ' מדינת ישראל 14/3/2013, עפ"ג (ת"א) 25844-06-14 מדינת ישראל נ' דרעי 29/9/2014, עפ"ג (ת"א) 32560-10-14 מדינת ישראל נ' בלס 18/3/2015) נראה לי כי מתחמי העונש ההולמים למעשי העבירה שביצעו הנאשמים הינו כדלהלן: נאשם 1 - בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות, לבין 12 חודשי מאסר בפועל. נאשם 2 - בין ענישה מוחשית שאינה כוללת מאסר בפועל, לבין 10 חודשי מאסר בפועל.

9. לצורך קביעת העונשים המתאימים בתוך מתחמי הענישה הנ"ל יש להביא בחשבון, לטובתם של הנאשמים, את הנזקים שיגרמו להם, מטבע הדברים, כתוצאה מהרשעתם והעונשים שיוטלו עליהם, לרבות בשל גילו הצעיר של נאשם 2. עוד עומדת לטובת הנאשמים הודאתם, אשר חסכה את הצורך בהעדתם של העדים הרבים המפורטים בכתב האישום, ואת עדותו של המתלונן בפרט, וכן חסכה מזמנם של הצדדים ומשאבי המערכת. כן יש להתחשב בפרק הזמן שחלף מאז האירוע, בעברם הפלילי הנקי של הנאשמים, באחריות שנטלו על מעשיהם, בצער שהביעו ובנכונותם לפצות את המתלונן. בנוסף יש להביא בחשבון את נסיבותיהם האישיות המפורטות בתסקירים, ובכלל זאת נסיבותיו הבריאותיות של נאשם 1.

לאור האמור נראה לי העונש המתאים לכל אחד מהנאשמים מצוי בחלקו התחתון של מתחם העונש ההולם שנקבע ביחס אליו. אולם, המלצת שירות המבחן בנוגע לנאשם 1 חורגת חריגה יתרה ממתחם העונש ההולם, ולא ניתן לאמצה.

התוצאה:

10. הרשעתו של נאשם 2 מיום 19/9/2016 מבוטלת בזה, תוך קביעה כי הוא ביצע את העבירה המיוחסת לו בכתב האישום המתוקן, כמפורט בפתח גזר הדין.

11. אני דן את הנאשמים לעונשים הבאים:

נאשם מס' 1:

א. מאסר בפועל למשך 3 חודשים. המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות.

הנאשם יתייצב לפני המפקח על עבודות שירות לצורך קליטה והצבה ביום 6/8/2017 עד לשעה 10:00, במפקדת מחוז מרכז, יחידת עבודות שירות, רמלה.

על הנאשם לעדכן את משרד הממונה על עבודות שירות בכל שינוי בכתובת מגוריו.

מובהר לנאשם כי עליו לעמוד בתנאי הפיקוח, כי תערכנה ביקורות פתע לבדיקת עמידתו בפיקוח וכי כל הפרה בעבודות השירות תביא להפסקה מנהלית של העבודות וריצוי העונש במאסר ממש.

ב. מאסר למשך 7 חודשים וזאת על תנאי למשך שנתיים, אם יעבור עבירת אלימות כלפי גוף מסוג פשע.

ג. מאסר למשך 3 חודשים וזאת על תנאי למשך שנתיים, אם יעבור עבירת אלימות כלפי גוף מסוג עוון.

ד. פיצוי למתלונן, עת/7 בכתב האישום המתוקן, בסך 2,500 ₪. הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט עד ליום 20/8/2017.

נאשם מס' 2:

א. הנאשם יבצע 160 שעות שירות לתועלת הציבור על פי תוכנית שיכין שירות המבחן. לנאשם הוסברו משמעות הצו ומטרתו. הנאשם הזהיר כי אם לא ימלא כנדרש אחר צו השירות ישקול ביהמ"ש מחדש את סוגיית הרשעתו ואת העונש הראוי לו.

ב. פיצוי למתלונן, עת/7 בכתב האישום המתוקן, בסך 1,500 ₪. הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט עד ליום 20/8/2017.

12. עד ליום 26/7/2017 תמסור המאשימה למזכירות בית המשפט את פרטי המתלונן הנדרשים לשם תשלום הפיצוי. תשומת לב המאשימה כי עיכוב במסירת הפרטים הנדרשים יביא בהכרח לעיכוב בתשלום הפיצוי.

עד ליום 20/8/2017 ידווח שירות המבחן על תוכנית השל"צ שיכין לנאשם 2.

המזכירות תמציא את התיק לעיוני ביום 21/8/2017, לשם מעקב אחר תוכנית השל"צ.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ה תמוז תשע"ז, 19 יולי 2017.